

Передплата

на «РУСЛАНА» виносить:

в Австрії:

на цілий рік . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . 2:50 зр. (5 кор.)
на місяць . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . 8 рублів
або 16 франків
Поодинокое число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-їй пополудні.

Редация, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередне застереження. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні доносеня по 15 кр. від стрічки.

Горбатого і могила не виправить.

Відай вже теперішні кермачі народовецького чи національно-демократичного табору не наберуть змоги, скинути з себе кацапські шори, у які раз убрали ся, завдяки проф. Романчукові. Або они мусять уступити, або прийдуть чекати довгі літа, доки не настануть інші люди, інші поняття, горяче почуття любови до свого рідного, ясне поняття і щире пікловане народного ідеала. Образцем моральної гнилі і немочи енергії сих теперішних керманців є вислід другої наради Народного Комітета, яка дня 1. н. ст. падолиста відбула ся у Львові в салі «Рускої Бесіди», де ширший Народний Комітет радив враз з повітовими організаторами, зглядно мужами довіря та делегатами, в справі теперішних виборів до ради державної. Заступлені були всі округи виборчі 5-тої і 4-тої курії (окрім 2); політичних повітів було заступлених 29. Назаступлені округи і повіти поприсилали письма зі справозданнями і пропозиціями. Народи вели ся від 10½ години до 3-тої, а відтак від 4½ до 12-тої вночі. Предсідателями зборів вибрано д-ра Окуневського і д-ра Могильницького. «Діло» подає лише дуже короткий зміст сих довгих нарад, а вислід їх був такий:

«З причини, що виділ «Русської Ради», як видко з його «извѣщенія» в «Галичанині», свою відповідь на дотичну пропозицію Народного Комітета уважав лише за контрапропозицію, на котру чекав знов відповіді, рішено предложити йому, що Народний Комітет готов порозумівати ся в справах виборчих через трех своїх сталих делегатів з трема його делегатами аж до кінця теперішних виборів; делегати Нар. Комітета мали-б резульват тих спільних нарад подавати комітетови до затвердження.

(За утворенем спільного комітета виборчого, на спосіб давнішого комітета з року 1897, були лише два голоси). То рішене закомуніковано зараз «Русській Раді» в часі полудневої перерви нарад. Дальше відчитано письмо заряду рускої радикальної партії; відповідь оставлено тіснійшому комітетови. Що-до фракції т. зв. угодовців, то висказувано бажане, щоби она назад вернула до того загалу, від котрого відлучила ся.

Так отже зновлено давню консолідацію, хотяй в закаптуренім виді. У Львові іде поговорка, що се навіть стало ся за ціну апробати кандидатур Короля, Давидяка і Зельского. Мали се кацапи поставити за услівє «сего порозуміння і вибору трех делегатів». І другий збір народного комітета прийняв сей союз, не маючи ще ні одной залевненої кандидатури (хйба з виімкою д-ра Стахури), та не маючи жадної поруки, чи кацапи додержать за сю ціну своїх зобовязань солідарности, чи може не зроблять так як калуські кацапи супроти «зобовязаня» стрийских що-до кандидатури Романчука.

Що дурному по розумі, а що нашим політикам по досвіді! Они з найвностию дитини і з малодушностию маняка вічно «пробують», хоть знають, що се засадничо неможливе. І кожний день приносить їм нові докази, а они мов в тумані ідуть все в одну сторону, думаючи, що вийдуть на поляну, хотяй в чим раз густійшим лісі більше і більше натовкають собі твердого лоба.

Ось доносить «Галичанін» з Перемишля, немов то народовець о. Захарияевич «свою кандидатуру на IV курию визвав «весьма много замешательства», ні для селян, ні для духовенства не симпатичною, а лиш видвиженою штучно і штучно піддержуваною. «Імя в виду ті обстоятельства, мужі довіря руско-народной

партії як із среди духовенства, так тоже із мірской інтелігенції і селян, принадлежатї к перемишльскому виборовому округу, собравшись дня 2. н. ст. ноября в поміщенїи Общества «Союз» в Перемишлї, поставили кандидатом на виборовий округ IV курії (Перемишль-Добромиль-Мостиска) о. пралата Йоанна Войтовича із Перемишля, которий, присутвую на том собранїи яко предсідатель виборового комітета, ту кандидатуру прийняв к самому большому воодушевленїю собравшихся».

Отсе нова несподіванка консолідаційної акції — може третій зїзд Народного Комітета застановить ся над ним. А покищо іменем т. з. угодовців мусимо ему відповісти, що ми кацапских шорів не носили ніколи, но виступили з такого гурту, який іде на руку ренеґатским запродавцям і до такого гурту ніколи не пристанемо.

Реформа народного театру.

Щоби навязати до попередного, наведемо вислїди, до яких ми дійшли в наших статях що-до реформи нашого театру. На постійний театр у Львові у нас на разі нема ані потреби, ані услівій, натомість пожаданім було би продовжене его побуту у Львові на півроку з двома вернотами, коли би можливо, в давній театральній салі скарбківського будинку. Звернене діяльности театру на села стає для заводових акторів, які живють зі штучки, неможливым з матеріальних і фізичних зглядів. Театр сповняє по зможі свою народну місію, даючи вистави навіть по найменьших повітових місточках, де справді нераз буває сотками народ за дуже дешевим вступом. Задачу людового театру можуть сповнити — сказали ми — хйба аматори.

Отже сю послїдню думку хочемо виложити ширше. До аматорского театру виявляють у нас мужики велику охоту і уряджують де-не-де навіть дуже удачні представленя. Коби

19

Скапаний сьвіт.

Штука в 4 діях зі сьпівами і танцями
ВЛАД. ОРКАНА

переклав:

Йосиф Стадник.

(Конець).

6-тий вихід.

ДІД (бурмоче). Годуй евангелієм собаку, коли є голодна... (до Кантого). Так, мої любі! (взяже торбу і потрясає нею).

КАНТИЙ. А! Нехай роблять, що хочуть!...

ДІД. Ісусе Христос дав розпнати ся за той скапаний сьвіт... (закидає торбу на плечі). Шкода его було!... (підходить до Кантого і жалує ся зтиха). Та мені власні, рідні діти дали той патик... я ім весь ґрунт записав, а они... (отирає слюзи рукавом). Оставайте з Богом!... (схиляє ся Кантому до колін, а ідуци до дверей, шепче). Власні, рідні діти... Нехай ім там Бог... (підносить в дверях руку та виходить).

7-мий вихід.

КАНТИЙ — НАСТЯ.

НАСТЯ протискає ся в дверях біля діда і вибухає плачем). Пощо ти Собкови телицю ви-

дав, коли телиця моя? Я її від малого теляти плекала, як котятко... се я...

КАНТИЙ (лютий). Е, дайте ви мені спокій з вашою телицею... до сто чортів!! Чи я вже від вас не відвяжу ся. Ломить собі кости, уривайте собі голови...

НАСТЯ. Я заізвиу.

КАНТИЙ. Позивайте ся, процесуйте, здохайте, коли хочете... Нехай вас ясні громи!... тільки лишіть мене в спокою, бо як я розлючу ся, то буду бити, де попаде! Очи-не-очи, лоб-не-лоб!... (іде до неї, она подає ся в двері).

НАСТЯ. Не дарую ему — тому собаці! Не дарую!

КАНТИЙ (через двері). Загризть ся до крихти, до послїдної кісточки... (загризкує двері) а буде мати сьвіт спокій!...

8-мий вихід.

КАНТИЙ — ЗУЗЬКА.

ЗУЗЬКА (впадає задихана і — стає).

КАНТИЙ (хапає ся за волос). Аа... знов! Я вже тобі раз сказав...

ЗУЗЬКА. Кантий!

КАНТИЙ. Я вже раз сказав, що не дам! Чуєш ти, чи ні?! Тота дитина мусить в мене лишити ся, бо там зигинула-б... мавш тоту млодшу, — то єї годуй.

ЗУЗЬКА (падає ему до ніг). Змилосоерди ся... Кантий!

КАНТИЙ (вздержує на силу слюзи). Ну, чо-го ти клячиш? Скажи... (підносить її). Таж тобі лекше з одною буде... Зузька!... Схамени ся, не дурій!... (Зузька стоїть і нишком плаче — він глядить на то з ожиданєм). Ну, зрозумій-же вкінци, що так мусить бути... бо справедливість Божа...

ЗУЗЬКА. Га! га! га! Справедливість Божа! Га! га! га!

КАНТИЙ (до себе). Знов те саме... Ісусе Христє! (Звільна відходить, відвертає ся). Слухай! Чи ти не перестанеш вже?! (до себе). Говорити дарма! — (ходить через хвілю — знов стає). Кажу тобі послїдний раз...

ЗУЗЬКА (біжить до него, мов би хотїла задержати дальші слова). Кантий! Змилуй ся... став перед ним) — (пава).

КАНТИЙ (лагідно). Ну, о що тобі ходить?... Бачиш, що моя правда... бо не хочу дати дитину на поневїрку. Коли уже все так... скапало до тла... коли уже... е!... (віддишав тяжко). Ся одна тільки остане ся мені. — (пава). Зузька! Зузька!... Ся наша перша...

ЗУЗЬКА (з відблиском надїї — чутиливо). Кан-тий! (зближав ся до него). Приречи мені... що не будеш мати з нею... що не будеш мав

лише найшов ся в селі хтось охочий до захо-ти і помочи в сїм напрямі, то без великого труду при кожній читальні зміг би через зиму вивести навіть кілька пєс аматорськими силами. Але найбільша трудність є в тїм недостатку досвїду в уряджуваню представлень. Нераз навіть малозначні рїчи становлять яйце Колумба для необізнаних аматорів, а поінформувати ся нема де. Наведемо тут хотьби примір, який, подав д. Грінченко в Л. Н. Вістнику, що при однім представленю на Україні, аматори не знали, з чого роблять ся вуса і бороди та помагали собі кінськими хвостами і ключем! Ба, тай наліпити не знали чим, то ліпили простим кляйстром так, що підчас представлення одна половина бороди відлетїла, а другу держав актор долонею, аби вже зовсім не розвіяти ілюзїї...

Се лише так, для гумористики, хоть і тота дрібна обставина вказує на потребу інформації аматорів в театральних справах. О скілько більше потреба єї у важнійших рїчах. Вибір репертуару є о стілько утруднений, що нема у нас видавництва, як деінде, для аматорських театрів, де були-б зібрані не тяжкі до вистави і відповідні для сїльської публіки пєси. Ще більшу трудність справляє аранжерам аматорських представлень на провінції вистаранє ся потрібних музикалій. Вкінці і саме вирежисерованє штуки та обдуманє деталїв ставляє часто до аранжера такі вимоги, яким він не може відповісти.

Задля тих всїх причин треба би вишукати средства, якими аматорським народним представленням немов би надати якусь організацію, ввести що-до них якийсь плян і спосіб єго переведеня. Можна би тут висунути проєкт основаня окремого такого товариства, яке взяло би собі за цїль: 1) Зібрати вибірну бібліотечку легких і відповідних для народних вистав пєс та постарати ся о музикалія до них*). 2) Приняти на себе обовязок веденя кореспонденції з читальнями і кружками, які наміряють виставити якунебудь пєсу, та удїляти їм всїх потрібних інформацій. 3) Виконувати доконечні порученя на прошеня з провінції, як: переписуванє нот, закупно потрібних реквізитів і гардероби, м'яльованє куліс, закупно шмінки, крепи і др. дрібниць**). 4) Порозумїти ся з якимсь фаховим або хоть справним в театральнім дїлі чоловіком, що-би за зворотом коштів чи якою умовленою ви-

*) В деяких пєсах режисерия робить багато потрібних скорочень для оминеня за довгих, непотрібних, або тривіальних сцен, отже задачею сего кружка було би після справленого, бібліотечного екземпляря приладити в данім разі висиланий екземпляр. Те саме відносить ся і до музикалій, де часом треба зазначити повтореня, справити підклад слів і т. и.

**) Ся точка є не менше важною, бо дуже часто буває, що нїм охочі люди до зорганізованя вистави зможуть розстарати ся всего потрібного — мине пригідний час і всї найліпші наміри упадають самі собою. Тому треба би тут постарати ся о поспїх і систематичність.

нагородою, на жаданє аматорського кружка зміг поїхати на місце бодай на три дни перед представленєм, вирівнати єго остаточно і вивести на сцену.

Се заданє чисто артистично-технічне і вже само собою нагадує артистично-технічну секцію тов. ім. Котляревського. І справді не бачим потреби иншого товариства, яке зараз на початок мусїло би бороти ся з ріжними недостатками і браком сил для виконаня принятого завданя, а думаєм, що істнує вже тов. ім. Котляревського могло би і повинно розширити в сїм напрямі свою діяльність. Цїла акція набрала би реалїстїчної підстави, колиб тов. ім. Котляревського в сїй цїли порозумїло ся з «Просвїтою», що-би в першій лїнії втягнути читальні до сего театрального руху. Колиб тов. ім. Котляревського заохотило читальні до уряджуваня вистав, та повідомило їх, що можуть числити на всякі інформації і поміч зі сторони товариства, то певно невдовзі артистично-технічна секція мала би повні руки роботи.

Не віддаємо ся надмірному оптимізму, але всеж таки ми пересвїдчені, що після такого усуненя труднощій в організації аматорських вистав, они росли би як гриби по дощі. Небавом проявила би ся недостаточність принагідних аматорів-режисерів, які би мали охоту і змогли виїздити на провінцію для остаточного приготуваня представлень. Настала би конечність постарати ся о сталого, вандрівного режисера з достаточним образованєм і фаховим знанєм, який би попри свої поїздки на провінцію, міг тут на місци виконувати агєнди товариства, задля аматорського народного театру. Одним словом, як «Просвїта» має свого вандрівного учителя господарства, так тов. ім. Котляревського мало-б свого вандрівного учителя драматичної штуки. А що ся справа є дуже важною для уморальненя і образованя народних мас, тож в першій лїнії повинні би наші просвїтні товариства причинити ся по змовї датками для здійсненя такого пляну, а рївночасно зажадати від сойму постійної і достаточної субвенції на сю цїль.

Жертви Ботокудів.

Прудентополїс 4. жовтня 1900.

Для «Руслана» посилаю сумну вість з Бразилїї.

Ще не прогомїло кроваве нещастє на кольонїї Жанґада, а вже друге прийшло на нещасній Люценї. На кольонїї Costa Carvallio (комплекс люценський) дикі Бугри-Ботокуди випали з своїх кочовищ і вимордували десять душ. Уже то третій напад (за три літа) диких Бугрів-Ботокудів на бідних Русинів люценських. В р. 1897 напали на кольонїю «Моєма» і вимордували десять родин; в р. 1898 замордували одну родину на кольонїї «Jerasuma» а тільки слїпим трафом уйшли смерті всї инші родини; а тепер на «Costa Carvallio» убили десять душ. Ста-

ло ся се дня першого вересня в само полудне. Подаю імена убитих: Ігнатїй Нич, родом з Теробовлі; жена єго Анна і двоє синів, один 18-літний, другий 3-літний; двоє синів Михайла Войдили з Білки шляхоцької (повіт львівський), 20-літний Ігнатїй і 18-літний Михайло; Филип Бородїй, Михайло Паньків, Мартин Пенцак, всї три з Манилівки (повіт золочівський); Василь Милицук, син Василя Милицука з Монастирка (повіт бродський).

Стало ся се так: Час тепер на рубанє лїса під кукурузу і фасолю. Люде люценські, з боязни перед Буграми, ідуть в лїс на рубанє гурмою і то узброєні в стрільби і револьвери. Так було і тепер. У Ігнатїя Нича рубало вісьмох. В полудне випали з засїдки Бугри і всїх поубивали на місци. З лїса кинули ся на хату Нича. Жінка Нича почувла в лїсі крик. Думала, що дерево кого побїло. Отже набрала води і чимскорше летить в лїс відливати побитого. По дорозї здїбала ся з Буграми. Бїдну жєнщину Бугри вбили і трїлітнього хлопчика, з котрим она йшла.

По Ничах остало ще трох хлопців: 16-літний, 13-літний і 9-літний. Остали круглими сиротами. Они мають в Галичинї велику родину, а кажуть, що їх двоє вуйків суть святицями. Дїти добрі; може би родина схотїла ними заопікувати ся, бо інакше напевно пїйдуть марно.

о. Сильвестер Кизима Ч. С. В. В.

З політичного поля.

Папа римський видав до єпископів енциклїку, в якій говорить ся про Спасителя, датовану дня 1. с. м. В сїй енциклїці Папа висказує радїсть з причини такого громадного напливу католиків з цїлого свїта до Риму, з нагоди ювілейного року, що вже стає доказом звертаня ся народів до Христа. Енциклїка завзиває всїх, що би вступали на дорогу Спасителя, яка єдино є дорогою любови і правди. Так само, як Спаситель, перебуваючи на землі, реформував людську суспільність, так само і тепер сей причинить ся до направи суспільних відносин, хто піде слїдом Спасителя. Енциклїка кінчить ся завзивом до єпископів, що би старали ся ділати в сїм дусї, аби цїлий свїт признав Христа, як Спасителя людскости, який єдино може подати благословенє і мир на землі.

Замкненє парискої вистави наступить вже за кілька днів з дїткливим банкрутством багатьох фірм та виставових підприємств. Натомість зачинає ся менше приємний політичний сезон, який вирочїм так само грозить банкрутом теперїшньому кабінетови. Нинї по кількамїсячних ферїях збирають ся на ново палати, що би забрати ся знов до праці, якої головною задачею є... поваленє кабінетів. Отже мимо ріжних успіхів, мимо величезного бенкету мерів і других демонстрацій на велику скалю, дни кабінету Вальдек-Русо здають ся почисленими, хотьби задля сеї причини, що вже за довго триває і жадним зміни Французам мав час навкучити ся. Президент Любе вернув з Ліону, де торжество відслоненя памятника Карнота збуло ся без жадних демонстрацій, яких побоювано ся. А торжество осіяло новим блеском президента рєпублики, бо цар надїслав єму відручне письмо з признанєм.

Карлістичний рух в Іспанїї вибухнув найперше в бурливїй Каталонїї, а відтак в кількох инших провінціях без участі, а навіть против волї Дон Карльоса і єго сторонників. У міського населеня, серед промислово-купецких верств викликали надмірні податки невдоволенє, яке проявляло ся сильними протестами, демонстраціями, агітацією за відмовленєм податку і т. д. і яке звалило кабінет Сільвелї. Знов-же серед робітничих верств революційне успособленє проявляє ся вже здавна, а мусїло збільшити ся з піднесенєм консумційних податків, які спадають головно на міську робітничу людність. Доки революцію задумували робити тільки Карлісти, духовенство та селянство, правительство не дуже їх бояло ся. Колиж революційне успособленє огорнуло міста, а через приступленє робітництва набрало соціальної за-краски — річ стала поважною і правительство генерала Азкараґї взяло ся всїми силами дусити рух. Опозиційні днєвники всякої краски

нічого... то тобі... то вже... (божевільно, тихо). Га, га, га! Яке сьмішне, що?

КАНТИЙ (мовчить і глядить перед себе).

ЗУЗЬКА (з сумною режисатурою). Тайна і супружество... (вибухає). Га! га! га! перед престолом!... га, га! га! при свїдках!... і що не покину тебе аж до смерті... Га! га! га! (тривожно). Аж до смерті... (божевільно). Га! га! га! (з безмірним сумом, тихо). Аж... до... смерті...

(Пауза).

(Сильно). О свїте! свїте! скапаний свїте!... (Заломлює руки над головою). Ого-го-го! — го! го! го!... (Плач — шалений сьміх — вибухає).

9-ий вихід.

КАНТИЙ, ГАЛЬЖБИТА.

КАНТИЙ (поступає кілька кроків за Зузькою до дверей, хоче бігти за нею, — задержує ся — надумуєсь, опускає руки і так без порушеня стоїть довгу хвилину. Сумрак чим раз чорїїше огемлює курну хату).

ГАЛЬЖБИТА (входить). Не свїтиш?

КАНТИЙ (глухо, беззвучно). Ні...

ГАЛЬЖБИТА. Гм... (Хвилю стоїть — потім іде до печі).

КАНТИЙ (іде кілька кроків — падає тяжко на лавку). Оох!...

ГАЛЬЖБИТА (відвертає ся). Говориш що? КАНТИЙ. Ні!... (Мов про себе). То тільки серце так голосно відїзвалось...

ГАЛЬЖБИТА (підходить до него затрївожена). КАНТИЙ (По хвилї до стоячої над ним Гальжбіти). Іди, Гальжбіє, до дитини — іди... (Мяко) І колиши...

(Гальжбіта відходить. — Сумрак. — Довга тишина. По хвилї).

СЬПІВ ГАЛЬЖБИТИ (за кулісами).

Йе люлю, йе люлю,
Хтож тебе притулить?
Мамусї не буде,
Хтож тя тулить буде?...

КАНТИЙ (сидить, з головою на долонях спертю і житає ся за мелодією сьпіву).

ГАЛЬЖБИТА (за сценою).

Лю-лю! (Сьпіває).
Гусай, гусай, гусай, —
Але не плакусай...

(Сьпів без слів).

КАНТИЙ (повторяє, сьпіваючи, кілька тактів і стирає рукавом капючі слєзю).

завішено, стоваришена розв'язано, сотки осіб арештовано, в загроженні міста і провінції вислано військо, яке де-не-де розбило вже бунтівні банди, що числили і по 800 люда. При сім правительством хоче убити дві качки нараз і попри соціальну рухавку, викоренити і справжній карлістичний рух. Тож Дон Карльос запротестував против надуживаню его справи зі сторони міських революціоністів та против переслідування правительством его сторонників задля чужих їм зовсім і несимпатичних бунтів.

НОВИНИ.

— **Календар.** В четвер: гр.-кат. *Димитрія мученика*; рим.-кат. Северина. — В п'ятницю: гр.-кат. Нестора; рим.-кат. Теодора. — В суботу: гр.-кат. Параскеви, Неовилі; рим.-кат. Андрія.

— **Друк виказу виграних дяківської лотерії** поступає над сподіване, з причини браку черенок чисельних, так помалу, що доси не встигнуто зложити більше як до 2 аркушів. Цілий виказ буде обіймати до 3 аркушів друку. З початком другого тижня буде беззглядно готовий і зараз наче ся розсила. Просимо тому Вп. Родимців, бути терпеливими, — з нашої сторони пильнує ся роботи як найсовіснійше.

Заразом подаємо до відомости, що речинець до зголошень виграних назначений по кінець року 1900 н. ст. — За комітет дяківської лотерії: о. Таячкевич.

— **IV вечорниця з танцями** в комнатах «Рускої Весіди» у Львові устроєне дня 10. с. м. (в суботу) «Кружок музичний львівського Бояна». Вступ 1 корона. Початок о 9. год. вечером.

— **Заборона.** Станиславський єпископ Преосв. Шенцицкий заборонив на основи церковних постанов продавати з руских церковей станиславської єпархії старинні церковні ризи, ікони, хрести, підсвічники, рукописні або давно напечатані книги, словом: всякі старинні церковні річи, а також і міняти старинні річи церковні за нові

— **Іменоване.** Цісар іменував приватного доцента д-ра Віктора Вера надзвичайним професором хірургії на львівському інверситеті.

— **З'їзд окружних лікарів** відбуде ся дня 10. с. м. о 4. год. пополудни в сали товариства галицьких лікарів у Львові. З'їзд скликано в цілі нараді 1) над виконуванем службової інструкції окружних лікарів, 2) над особистими справами, зглядно що-до службової інструкції, 3) над зав'язанем щорічних засідань окружних лікарів.

— **Напад на п. Геца.** Вчора привезено до Кракова чотирох ув'язнених заговорщиків: Кендзьора, Сікору, Чижика і Стильського. Також повернув з Окоціма прокуратор др. Чищан, що їздив там на слідство. В Окоцімі остав лише слідчий судія п. Клімецький, щоби зібрати подробиці нападу. Аж до покінчення слідства суд відказав всяких інформацій для загалу. Зі Львова виїхав до Кракова віцепрезидент шкільної Ради красної, а з Кракова приїхав до намісника гр. Півніського др. Короткевич, директор краківської поліції.

Ув'язнений Кендзьор є народним учителем в Дзянишу, новоторського повіта; уродив ся в Сьвенціні, ясельського повіта, а минулого року покінчив учительську семінарію в Тарнові. — Другий, Йосиф Чижик, уродив ся в 1882. р. у Відні, є вихованцем портиєра на залізничім дворці в Тарнові; батько Чижика є кравцем. Чижик був народним учителем в Ценціні, живецького повіта. — Третій, Теофіл Сікора є сином органістого з Гавлешовиць, мілецького повіта, має 17 літ і був учеником 7. кл. гімназійної в Тарнові. — Четвертий ув'язнений, Станислав Стильський, син народн. учителя, укінчений семінарист, тепер відбував практику у руніжаря Дудзінського; має 21 літ. У него дня 2. с. м. відбула ся нарада, на якій обговорювано намірений замах на п. Геца. Показує ся, що між тарнівською молодіжкою від кількох літ існувала тайна організація. В 1898. р. один член сеї організації мав зголосити ся до п. Геца та зажадати від него грошевого датку. Гец тоді відказав, а наслідком того був лист з погрозою, що коли не вдовольить жаданю тайної «ліги», то где его нехибна смерть.

— **Божевільний чи анархіст?** В монастирі Братів милосердя в Кракові пробував на новіціяті Даміян Бориско, який перед двома роками з укінченого 6. класом гімназії в Перемишлі, вступив до монастиря оо. Василян в Добромилі. Коли в сім монастирі Борискови не подобалоє, він поїхав до Кракова і там вступив до монастиря Братів милосердя. Але і тут жите єму навкучило ся і він постановив висадити монастир у воздух. В тій цілі Бориско купив собі три чверти фунта стрільного порошу, всипав его до фляшки від пива і вкинув до огню в печи. В хвилину опісля наступив вибух. Наслідки вибуха були невеликі, бо лише шибки в вікнах потріскали, а будинок легко задрожав. Бориско ув'язнено і він признав ся до свого вчинку. При ув'яз-

ненім найдено портрет польського соціаліста Лімановського, деякі твори Драгоманова і кілька чисел «Громадського Голосу».

— **О. Антін Михалевич** — який був сотрудником в Кобаках, станиславської єпархії, опісля емігрував до Америки, а по повероті звідтам слухав медицини у Відні, — зістав рахунковим асистентом при президіяльнім бюрі міністерства скарбу.

— **Геніальний винахідник.** П. Щепанік, винахідник нової системи ткацьких кросен, телектроскопів і т. д. і т. д., винайшов в своїм організмі нову хибу, задля якої увільнено его оноді цілком від військової служби (як звісно, п. Щепанік покинувши учительську службу, мав відбувати 3-літню службу у війську).

— **Зі судової сали.** Перед трибуналом присяглих судій у Львові станув вчора п. Брайтер, ред. «Monitor-a» за обиду чести Чарняковського. По ближнім поясненю справи обжалованим і его оборонцем, послідній поставив внесенє, щоби покликано кількох свідків, а між ними адвоката д-ра Левенштайна, щоби перевести доказ правди. Однак трибунал відкинув се внесенє, а в наслідок того ціле доказове поступованє значно зменшило ся. Вкінці поставлено присяглим судіям одно питанє що-до обиди чести Чарняковського. Присягли судії по довшій нараді постановили не видавати свого вердикту, мотивуючи се тим, що обкрозна розправа не вияснила справи. Такий случай не приключив ся ще в львівськім суді. Предсідатель, радник Філіп, покликав ся на закон, що присягли судії мусять відповісти на поставлені їм питання, бо в противнім разі він їх не випустит. Судії присягли по другій нараді одностайно заперечили поставлене їм питанє, а трибунал увільнив п. Брайтера від вини і кари.

— **Знова вічують.** Слухачі львівської політехніки скликали на нині велике віче, щоби порішити 1) справу послідного комерсу, який покінчив ся на поліції, 2) справу усталеня відносин між слухачами а професорами львівської політехніки, а 3) законне обезчеченє прав слухачів політехніки.

— **Процес Гільзнера.** На вчерашній розправі переслухано кількох свідків, головно дівчат, які зізнали, що виділи Гільзнера дня 17. липня в Польній на прогульці, устроєній робітниками. Гільзнер гуляв кілька танців з Клімівною. Обжалований перечив сему. Пополудни переслухано торговельника Максима Меца з Іглави, який зізнав, що дня 17. липня 1898 р. дав Гільзнерови милостину, і се навіть записав він собі. Мец був тоді завідателем каси убогих в Іглаві. На кількаразове питанє предсідателя і прокуратора заявив свідок, що ошибка що-до особи і часу є немислима. Дальше зізнав проф. др. Горбачевский з Праги, що він не одержав ніякої флячки з кровію, яку мали єму вислати. Опісля свідок Бляжек, поліціянт, заявив, що дня 17. серпня був з Гільзнером в Іглаві. На се предсідатель відчитав письмо тогочасної команди сторожи огневої, що Бляжек в тім дни мав службу та не міг видаляти ся зі стражниць. Свідок Айгель з Іглави на основи записок нічлігової стації ствердив, що дня 15. липня Гільзнер був в Іглаві, а слідуочого дня відїхав до Польної. По переслуханю ще кількох иньших свідків покінчено вчерашню розправу.

— **Конкурси.** По мысли завішаня бл. п. Євсевія Грушкевича, з дати: Нисько дня 27. червня р. 1890. Головний Виділ Товариства «Просвіта» оголошує конкурс на одну стипендію родинну ім. Євсевія Грушкевича для учеників середних шкіл в квоті 200 корон. О сю стипендію можуть просити лиш мужескі потомки пок. о. Віктора Грушкевича, помершого 1877. р. в Колодрубках — в першій лінії, та потомки пок. о. Кипріяна Грушкевича, помершого 1862. р. в Дахнові, пок. о. Самуїла Грушкевича, помершого 1877 р. в Клічку і п. Теофіля Грушкевича, гімназійного професора у Львові. Поданя о признає сеї стипендії треба вносити до Головного Виділу Товариства «Просвіта» у Львові, найпізнійше до дня 15. грудня 1900.

Конкурсе на посаду старшого комісаря при генеральнім інспектораті австрійських залізниць державних в VIII ранзі державних урядників оголосило міністерство залізниць. Платня 3.600 корон річно і службовий додаток 1.200 корон.

Наука, штука, література,

Літературно-науковий Вістник, книжка XI. за падолицю 1900. Зміст: *Наш альбом*. На смерть друга, М. Старицького. Із поезій Сергія Волоха. Із поезій М. І. Вдовиченка. Із поезій Грицька Кернеренка. Із поезій Петра Шелеста. — *Безпуття*. Оповіданє по декадентському Івана Левіцького (далі). — *Перехресні стежки*. Повість Івана Франка (далі). — *Як оженив ся Каапері?* Фінське оповіданє І. Рейовена. — *Понад наші сили*. Драматичні картини Бернштерна Бернзона (I—II). — *Із студій і нарисів Марк Твайна*. II. Том Кворц. III. Синя сойка. — *Уваги про галицько-руський театр*, Ів. Франка. — *До життєпису М. О. Дикарева*, Олександра Кониського (ко-

нець). — *Панько Олелькович Куліш*. Огляд його діяльності. Написав Осип Маковей (далі). — *Новини нашої літератури*. Іван Левицький. Повісти й оповіданя. Т. П. Старосьвітські батюшки, Л. Ч. — *Хроніка і бібліографія*.

Телеграми.

Будапешт, 7. падолиця. На вчерашнім засіданю угорського сойму раджено дальше над інвартуляцією декларації архикнязя Франца Фердинанда. Пос. Шілягий збивав докази опозиціоністів на основи правничих виводів і вкінці заявив ся за прийнятем правительственного предложеня.

Будапешт, 7. падолиця. Вчєра пополудни, під проводом гр. Голуховського відбула ся спільна конференція міністрів в справі боснацьких залізниць. Осягнуто згоду в сих квестіях, які полишено в завішеню та на нинішній, послідній конференції наступить остаточна редакція проекту.

Новий Йорк, 7. падолиця. «New York Herald» доносить, що Росія замовила в Америці пять нових воєнних кораблів, які будуть коштувати разом коло 20 мільонів доларів.

Гановер, 7. падолиця. «Hanov. Corier» опісує жстокости, яких допускають ся в Китаю німецькі воєнки і жадав урядових виясненє.

Берлін, 7. падолиця. З Петербурга доносять, що часть праси порушує справу німецьких жстокостей в Китаю і висловлює ся, що в сей спосіб звихне ся цілє, яку мала Німеччина в Китаю.

Париж, 7. падолиця. Агенція Гаваса доносить з Чібуті: Пароход «Гельдерланд», який везе президента Крігера до Європи, прибув тут вчєра і перебуде три дни. Доцєрва в Порт Сео рішить ся, де президент має висісти на сушу. Крігер висказав велику радість з причини послідних боєрских успіхів і заявив, що виїхав до Європи лише за урльопом.

ВІСТІ ЕКОНОМІЧНІ І СТАТИСТИЧНІ.

Замкненє рахунків «Красного Союза кредитового», стоваришена зареєстрованого з обмеженою порукою у Львові, за місяць жовтень 1900 року:

Стан довжний:

1. Уділи членські	23.963	кор.	48	сот.
Фонд резервовий	732	»	46	»
2. Вкладки:				
Стан з 1. жовт. 227.908-26 к.				
вложено	8.981-59	»		
винято	7.928-58	»		
Стан з 31. жовтня	278.961	»	27	»
3. Сальдо відсотків	11.478	»	99	»
4. Спеціальна резерва	96	»	86	»
5. Непіднята дивіденда з р. 1899	475	»	71	»
6. Решта чистого зиску з р. 1899	91	»	88	»
Сума	315.880	кор.	65	сот.

Стан чинний:

1. Уділені позички:				
Стан з 1. жовт. 286.963-08 к.				
сплачено	6.789-24	»		
уділено	12.338-34	»		
Стан з 31. жовтня	292.512	кор.	18	сот.
2. Движимости	754	»	10	»
3. Льокації	15.265	»	39	»
4. Папери фонду резервового і резерви спеціальної	697	»	05	»
5. Кошти адміністраційні	4.699	»	54	»
6. Готівка в касі з 31. жовтня	956	»	15	»
7. Друки для товариств кред.	916	»	24	»
Сума	315.800	кор.	65	сот.

Позички на скрипт. 103.760-80 к.

» для товариств 88.610-—	»
» на векслі	92.992-91
» conto corrente	7.148-47
292.512-18 к.	

Членів прибуло 2, убуло —, остає з кінем жовтня 1900 р. 303 членів з 503 декларованими уділами в сумі 25.150 кор.

Стопа процентова від вкладок 4½%, від позичок 5½% до 7%.

Львів, дня 1. падолиця 1900.

Дирекція.

